

НАЦИОНАЛНА МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

Политика и процедури за закрила на Национална мрежа за децата

Съдържание:

I. Въведение

1. За Национална мрежа за децата
2. Правата на детето

II. Закрила на детето

1. Детското участие в КПД:

III. Форми на насилие

1. Физическо насилие
2. Психическо насилие
3. Неглижиране
4. Сексуално насилие
5. Тормоз (булинг) и кибертормоз
6. Трафик и експлоатация на детски труд
7. Дискриминация

IV. Политика за закрила като водещ принцип

1. Защо са необходими политиката и процедурите за закрила?
  - 1.1. Защита на децата
  - 1.2. Защита на персонала на организацията и на организацията в цялост
  - 1.3. Стандарт в Мрежата
2. Политика и процедури за закрила на Национална мрежа за децата
  - 2.1. Международна рамка
  - 2.2. Национална рамка
  - 2.3. Обхват на политиката и процедурата
  - 2.4. Разпространение на настоящия документ
  - 2.5. Етичен кодекс
3. Процедури на Национална мрежа за децата по отношение на персонал
  - 3.1. Начален етап на подбор
  - 3.2. При започване на работа
    - 3.2.1. Служителите са длъжни да:
    - 3.2.2. На служителите е забранено да:
    - 3.2.3. Позиция Координатор „Закрила на детето
    - 3.2.4. Задължения на Координатор „Закрила на детето“
4. Процедура по докладване на случай на насилие

НАЦИОНАЛНА МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

- 4.1. Вътрешна за организацията
- 4.2. Външна за организацията
5. Процедура при подаване на информация за насилие над дете по телефона
6. Комуникация и медийно отразяване
  - 6.1. Съхранение на лична информация и комуникация по дейности
  - 6.2. Фотографски изображения и видео записи
  - 6.3. Интервюиране на деца
  - 6.4. Провеждане на дейности с деца
7. Мониторинг на политиката и процедурите за закрила
8. Приложения
  - 8.1. Приложение 1: Белези за разпознаване на насилие
    - 8.1.1. Разпознаване на физическо насилие
    - 8.1.2. Разпознаване на психическо насилие
    - 8.1.3. Разпознаване на сексуално насилие
    - 8.1.4. Разпознаване на negliжиране
  - 8.2. Приложение 2: Телефони и адреси на “РДСП”, “ДСП” и “ОЗД” в България
  - 8.3. Декларация за родителско съгласие
  - 8.4. Форма за съобщаване за дете в риск
  - 8.5. Декларация за съгласие и запознатост с политиките за закрила

I. Въведение

1. За Национална мрежа за децата

Национална мрежа за децата е обединение на граждански организации, работещи с и за деца и семейства в цялата страна. Спазването и защитата на децата са базови принципи в работата на организацията. Основно вярване на Мрежата в цялост е, че всички политики и практики, засягащи пряко или косвено децата, следват да се спазват, прилагат и наблюдават, като най-добрият интерес на детето е в центъра на работата ни. Работата на Национална мрежа за децата стъпва върху [Конвенцията на ООН за правата на детето](#)¹ като водещ документ, както и опирайки се на българското законодателство, представено чрез [Закон за закрила на детето](#)².

Национална мрежа за децата като обединение на близо 150 организации, работещи с и за деца и семейства, продължава да полага усилия за гарантирането на детските права и благосъстояние в България. Организацияте, членове на Мрежата подкрепят над 110 000 деца и над 20 000 семейства и около 5 000 професионалисти годишно. Водещите

---

¹ Конвенция за правата на детето на ООН - <http://www.asp.government.bg/documents/20181/49590/konventsia-na-oon-za-pravata-na-deteto.pdf/c203c32d-f23f-4e50-8d3c-97ed982fc0e7>

² Закон за закрила на детето - <https://www.rzi-vt.bg/zakoni/zakon-dete.pdf>

НАЦИОНАЛНА МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

стратегически цели на Национална мрежа за децата са насочени към утвърждаване на разбирането за детето като личност с права, застъпничество за правата и благосъстоянието на децата, както и развитие, взаимодействие и взаимопомощ в рамките на Мрежата.

Като организация, системно работеща не само за, но и с деца и млади хора, ние полагаме усилия те бъдат включени пълноценно в работа ни във всички възможни дейности, така че резултатите да са обвързани с техния най-добър интерес. В този процес наша първа задача е да гарантираме безопасна среда за работа. С оглед на стремежа ни да предоставим сигурни и подкрепящи условия на взаимодействие с децата и младите хора, Национална мрежа за децата разработи тази политика.

Тя уреждаща принципите, правилата, процедурите и насоките, съобразно които организацията се ангажира да осъществява своята дейност.

2. Правата на детето

В разбирането си за правата на детето Национална мрежа за децата стъпва на Конвенцията за правата на детето, приета на 20.11.1989 на Общо събрание на ООН. Това е първият и най-разпространеният правен документ, касаещ правата на децата, както и най-широко ратифицираният договор. В България влиза в сила през 1991 година. Конвенцията предлага допълнителни гаранции за децата - граждански, културни, политически, социални и икономически – своеобразен нов поглед върху детето, отразяващ неговите права, възможности и развитие. Когато говорим за права, говорим и за отговорности, които е трябва да бъдат спазвани и спрямо всички останали. Поради ред възрастови специфики (дете е всяко човешко същество под 18 годишна възраст) е важно да има гарант, възрастен, който да е отговорен. В случая това е държавата, която защитава и се грижи за това – на практика случващо се чрез определени политики за закрила.

Конвенцията за правата на детето съдържа 54 члена, отразяващи правата на децата по целия свят, основаващи се на качество на живота, здраве, образование, недискриминация, уважение към детето.

Към нея има три факултативни протокола, обръщащи специално внимание на: Обучение с участие на деца във въоръжен конфликт; Детската порнография и проституция, както и търговията с деца; Комуникация при нарушения – съобщение от деца и техни представители.

Конвенцията включва три основни типа права -, т.нар. „Трите „П-та“ (Protection, Provision, Participation). Закрила (Protection) - правото на закрила от действия и поведение - правото на защита от дискриминация и експлоатация; Предоставяне (Provision) - правото на достъп до грижи, услуги или дейности - правото на образование, здравеопазване и изхранване, подходящ стандарт на живот; и Участие (Participation) - правото да се включват и участват в различни дейности - правото да имат мнение и да споделят вижданията си, правото на участие в решенията и споделяне на мнението по всички въпроси, засягащи живота и благосъстоянието им, правото на свобода на изразяване.

НАЦИОНАЛНА МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

II. Закрила на детето

В работата си Национална мрежа за децата се стреми към активно участие на децата, с които организациите, членове работят. Стремим се да развиваме умения у децата да участват и изразяват мнение, както и да подкрепяме уменията на възрастните професионалисти по линия на детското участие на национално, регионално и местно ниво чрез развитие и прилагане на модели за участие на деца.

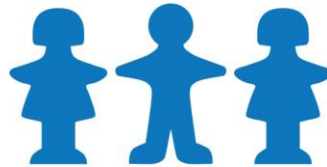
1. Детското участие в КПД:

Член 12: 1. Държавите - страни по Конвенцията, осигуряват на детето, което може да формира свои собствени възгледи, правото да изразява тези възгледи свободно по всички въпроси, отнасящи се до него, като на тях следва да се придава значение, съответстващо на възрастта и зрелостта на детето. 2. За тази цел на детето е предоставена по-специално възможност да бъде изслушвано при всякакви съдебни и административни процедури, отнасящи се до него, или пряко, или чрез представител или съответен орган по начин, съответстващ на процедурните правила на националното законодателство. В работата си Национална мрежа за децата се придържа към: уважение на децата като човешки същества, субекти със свои преживявания и усещания; прозрачност на всичко случващо се в дейностите с деца; родителско/попечителско/настойническо съгласие и одобрение на дейностите, в които се включват; посредничество от страна на възрастни професионалисти, работещи пряко с децата; доброволност на участието; информираност относно дейностите, в които взимат участие; съобразяване с конкретния статус на децата; представяне по разбираем и приятелски начин на материала, насочен към тях; сензитивност спрямо рисковете, пред които са или може да са изправени в този процес.

Говорейки за дете и за закрила в работата си, от ключово значение е да разбираме какво означават тези две понятия:

1.1. Дефиниция за дете – Член 1 от Конвенцията за правата на детето на ООН дефинира „дете“ като „всяко човешко същество на възраст под 18 години освен ако съгласно закона, приложим за детето, пълнолетието настъпва по-рано“.

1.2. Дефиниция за закрила според КПД на ООН – Член 19 от Конвенцията за правата на детето на ООН постановява следното: „Член 19 1. Държавите – страни по Конвенцията, предприемат всички необходими законодателни, административни, социални и образователни мерки за закрила на детето от всички форми на физическо или умствено насилие, посегателство или злоупотреба, липса на грижи или небрежно отношение, малтретиране или експлоатация, включително сексуални престъпления, докато то е под грижите на родителите си или на единия от тях, на законния си настойник или на всяко друго лице, на което то е поверено. 2. Такива защитни мерки включват според случая ефективни процедури за създаване на социални програми за осигуряване необходимата подкрепа на детето и на лицата, които се грижат за него,

НАЦИОНАЛНА МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

както и на всички други форми за предотвратяване и разкриване, докладване, отнасяне за разглеждане, разследване, разглеждане и проследяване на случаите на малтретиране на деца, описани по-горе, и според случая за намеса на съдебните органи“.

1.3. Дефиниция за закрила според българското законодателство - Закон за закрила на детето: Чл. 11. (1) Всяко дете има право на закрила срещу въвличане в дейности, неблагоприятни за неговото физическо, психическо, нравствено и образователно развитие. (2) Всяко дете има право на закрила срещу нарушаващите неговото достойнство методи на възпитание, физическо, психическо или друго насилие и форми на въздействие, противоречащи на неговите интереси. (3) Всяко дете има право на закрила срещу използване за просия, проституция, разпространяване на порнографски материали и получаване на неправомерни материални доходи, както и срещу сексуално насилие. (4) Всяко дете има право на закрила срещу въвличане в политически, религиозни и синдикални дейности.

III. Форми на насилие

1. Физическо насилие³

Физическото насилие се определя като всяко неслучайно физическо посегателство над дете от родител или друг възрастен. В тази категория попадат например (но не само) удряне, ритане, щипане, болезнено раздрусване, изгаряне, хапане, душене, даване и други посегателства над детето, които причиняват болка, оставят следа, синина, охлузвания по кожата, фрактури или предизвикват страх у детето. В групата на физическото насилие попадат крайните форми на родителски контрол и използването на физическа сила с цел „дисциплиниране“ на детето. Това включва използването на физическа сила, която има за цел да предизвика болка и дискомфорт у детето. Най-често използваните форми на физическо насилие с цел дисциплиниране на детето са шамаросване, пердашене, пляскане, шляпане и други – било то с ръка или с предмети. Физическото насилие включва също преднамерено даване на детето на отровни вещества, неподходящи лекарства или алкохол. Възможно е да е налице използването на ненужна сила при хранене, сменяне на пелени или дрехи. Вредите от физическото насилие може да не са причинени умишлено и/или да са следствие на прилагане на свръх строги мерки за дисциплина или физически наказания.

2. Психическо насилие

„Квалифицира се като системно критикуване, засрамване, унижаване, порицаване, заплахи, подигравки, предизвикване на страх и безпокойство у детето, постоянно недоволство от неговото поведение, както и неспособност за подсигуриването на грижа за детето, която да е адекватна за неговите нужди от гледна точка на възраст и

³ Насилие над деца - <https://www.unicef.org/bulgaria/sites/unicef.org.bulgaria/files/2018-11/Violence%20against%20children-bg.pdf>

НАЦИОНАЛНА МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

индивидуални характеристики. В групата на емоционалното насилие се включват и случаите, когато родителите или хората, които отглеждат детето, не са в състояние да предоставят подкрепяща и развиваща среда, или нагласите към детето са такива, че възпрепятстват неговите способности да развие пълният си потенциал. По смисъла на българското законодателство и на международните стандарти децата, които са свидетели на домашно насилие, са жертва на психически и емоционален тормоз."⁴ Друго определение на психическото насилие – „Емоционалното малтретиране предполага обмислени, съзнателни и насочени атаки към развитието на детето, неговата личност и собствен образ, неговите социални компетентности, което включва модел на емоционални и физически деструктивно поведение към детето проявяващо се в пет форми: (1) отхвърляне (възрастният отказва да опознае света на детето и да „признае“ потребностите на детето); (2) изолиране (отстраняването на детето от естествени и подходящи за възрастта нормални социални изживявания и опит, което води до втълпяване и принуждаване на детето да вярва, че то е само на света); (3) тормозене на детето (вербални нападки, създаващи климат на страх, принуждаване и сплашване на детето, което води до принуждаване на детето да вярва, че светът е капризен и враждебен спрямо него); (4) игнориране (лишаването на детето от базисно стимулиране и съчувствие, условия за задушаващо/ограничаващо емоционално и интелектуално развитие); (5) развърщане (стимулиране на детето да се занимава с антисоциални прояви, подкрепяне на правонарушително поведение, което води до състояние на неадекватност на детето към нормалното социално поведение и живот)“⁵

3. **Неглижиране**⁶

Всяко действие или бездействие, което лишава детето от адекватно посрещане на неговите основни нужди от здравна грижа, образование, емоционална стимулация, адекватно за детската възраст хранене, подсигуриране на детето на дом и условия за живеене, които не застрашават неговото здраве, живот и развитие. Липсата на адекватна родителска грижа и надзор над детето също е съпроводено с небрежност и може да бъде категоризирано като неглижиране. Според Световната здравна организация има четири типа неглижиране: физическо, образователно, здравно и емоционално.

---

⁴ Насилие над деца - <https://www.unicef.org/bulgaria/sites/unicef.org.bulgaria/files/2018-11/Violence%20against%20children-bg.pdf>

⁵ Garbino, Gutman, Seeley (1986), Идентифициране на белези за насилие над деца – Помагало по превенция на насилието за училищната мрежа. ДАЗД. 2006.

⁶ Насилие над деца - <https://www.unicef.org/bulgaria/sites/unicef.org.bulgaria/files/2018-11/Violence%20against%20children-bg.pdf>

НАЦИОНАЛНА МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

4. Сексуално насилие

“Въвличането на дете в сексуални действия, които то не разбира напълно и за които няма капацитет да даде съгласието си да участва, поради когнитивната си незрялост и млада възраст. Сексуално насилие е и всяко действие, което включва участието на дете под 14 години и има сексуален характер. Всяко разголване на детето, опипване/галене на дете в интимните за него зони, подканване на детето да опипва възрастен или друго дете в тези зони, игра с половите органи, целуване на детето по сексуален начин, използването на неуместен език, който има сексуална конотация или подтиква детето към сексуални действия, склоняване на детето към игри със сексуален характер или имитирането на сексуален акт, или въвличането на дете в създаването на порнографски материали или пък снабдяването на детето с такива, се категоризира като сексуално насилие. Детските бракове също се квалифицират като сексуално насилие поради факта, че по дефиниция поне един от брачните партньори все още не е достигнал физическа, интелектуална и емоционална зрялост и следователно не е имал възможност да изрази пълно и ясно съгласие за сключване на брак”⁷

ООН определя сексуалната експлоатация и злоупотреба по следния начин: сексуална експлоатация е всяка злоупотреба или опит за злоупотреба с положение на уязвимост, неравнопоставени властови отношения или доверие за целите на сексуални действия, включително, но не само придобиване на финансова, социална или политическа облага от сексуалната експлоатация на друго лице;

Сексуална злоупотреба е физическо посегателство или заплаха за такова посегателство от сексуален характер, извършено със сила или в условия на неравнопоставеност или принуда.

ООН определя сексуалната експлоатация и злоупотреба по следния начин⁸:

сексуална експлоатация е всяка злоупотреба или опит за злоупотреба с положение на уязвимост, неравнопоставени властови отношения или доверие за целите на сексуални действия, включително, но не само придобиване на финансова, социална или политическа облага от сексуалната експлоатация на друго лице;

Сексуална злоупотреба е физическо посегателство или заплаха за такова посегателство от сексуален характер, извършено със сила или в условия на неравнопоставеност или принуда.

5. Тормоз (булинг) и кибертормоз⁹

---

⁷ Насилие над деца - <https://www.unicef.org/bulgaria/sites/unicef.org.bulgaria/files/2018-11/Violence%20against%20children-bg.pdf>

⁸ Бюлетин на Генералния секретар „Специални мерки за закрила от сексуална експлоатация и сексуална злоупотреба“, ST/SGB/2003/13, 9 октомври 2003 г.

⁹ Насилие над деца - <https://www.unicef.org/bulgaria/sites/unicef.org.bulgaria/files/2018-11/Violence%20against%20children-bg.pdf>

НАЦИОНАЛНА МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

Посегателство, който се извършва чрез интернет и други комуникационни технологии. Използват се СМС-и, обаждания, електронна поща, чат съобщения, друг вид комуникация и/или клипове, които засягат достойнството на жертвата на тормоз и са изключително травматизиращи, защото запечатват и популяризират акта на насилие.

"Тормоз" е всяко нежелано поведение на основата на признаците по чл. 4, ал. 1, изразено физически, словесно или по друг начин, което има за цел или резултат накърняване достойнството на лицето и създаване на враждебна, принизяваща, унизителна, обидна или застрашителна среда¹⁰.

6. *Трафик и експлоатация на детски труд*¹¹

Определя се като организирана престъпна дейност, чиято цел е печалба чрез сексуална и/или трудова злоупотреба, както и чрез подтикване към просия, кражби и други противоправни деяния, които вредят на живота, здравето и достойнството на децата и са грубо нарушение на техните основни човешки права.

7. *Дискриминация*

В нашата правна уредба съществува Закон за защита от дискриминация¹²: "Забранена е всяка пряка или непряка дискриминация, основана на пол, раса, народност, етническа принадлежност, човешки геном, гражданство, произход, религия или вяра, образование, убеждения, политическа принадлежност, лично или обществено положение, увреждане, възраст, сексуална ориентация, семейно положение, имуществено състояние или на всякакви други признаци, установени в закон или в международен договор, по който Република България е страна.

(2) Пряка дискриминация е всяко по-неблагоприятно третиране на лице на основата на признаците по ал. 1, отколкото се третира, било е третирано или би било третирано друго лице при сравними сходни обстоятелства.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2016 г.) Непряка дискриминация е поставянето на лице или лица, носители на признак по чл. 4, ал. 1, или на лица, които, без да са носители на такъв признак, съвместно с първите търпят по-малко благоприятно третиране или са поставени в особено неблагоприятно положение, произтичащо от привидно неутрални разпоредба, критерий или практика, освен ако разпоредбата, критерият или практиката са обективно оправдани с оглед на законова цел и средствата за постигане на целта са подходящи и необходими."

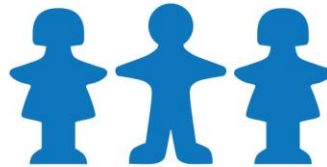
IV. Политика за закрила като водещ принцип

¹⁰ Закон за закрила от дискриминация - § 1. По смисъла на този закон:
1. (доп. - ДВ, бр. 58 от 2012 г., в сила от 01.08.2012 г.)

¹¹ Насилие над деца - <https://www.unicef.org/bulgaria/sites/unicef.org/bulgaria/files/2018-11/Violence%20against%20children-bg.pdf>

¹² Закон за защита от дискриминация - Чл. 4. (1) (Доп. - ДВ, бр. 70 от 2004 г., в сила от 01.01.2005 г.)

НАЦИОНАЛНА МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

Като организация работеща с и за деца, от особено значение е възприемането на необходимостта от съществуване на политика за закрила. Като професионалисти, работещи в сферата на децата и семействата, би следвало да възприемаме закрилата като дълг и като наша гражданска отговорност.

1. Защо са необходими политиката и процедурите за закрила?

1.1. Защита на децата

Някои деца биват поставяни в уязвими позиции от хората, които се смята, че би следвало да работят с тях. Това може да бъдат хора от социалната сфера, работещи по проект отговорни лица към организацията или хора, разполагащи с лична информация, касаеща децата. Поставянето на деца в подобна уязвима позиция може да има негативни последици в бъдеще, особено когато се касае до злоупотреба от страна на човек, който би следвало да се ползва с доверие.

Взимайки предвид това, Национална мрежа за децата съблюдава най-добрия интерес на детето. Като организация директно работеща за и с децата, закрилата на децата от всякаква форма на насилие е водещ приоритет, който следва да бъде разглеждан сериозно и за който следва да има предвиден механизъм на работа и действие в случай на риск. Определяйки конкретни стандарти за работа, съобразени с международните и държавните политики за закрила, с настоящите политика и процедури по закрила, Национална мрежа за децата заявява своя ангажимент за работа с деца.

1.2. Защита на персонала на организацията и на организацията в цялост

Настоящите политика и процедура за закрила са механизъм, който както предпазва децата, с които непосредствено се работи, така предпазва организацията и персонала в нея. Разработените механизми на работа имат за цел да предпазят всички страни – деца, с които се работи, служители, които работят в или към организацията. Тъй като децата имат правото да се чувстват защитени от всякаква форма на злоупотреба, Национална мрежа за децата има отговорността да осигури тази безопасност по линия на всичките си активности. Описаните по-долу процедури следва да бъдат гарант за качествена работа, свързана с и за работа с деца.

Настоящият документ дава указания на служителите за допустимите граници в общуването и предпочитаното поведение при работа с деца; подпомага служителите да идентифицират потенциалните рискове при съвместната работа с деца в и извън работното място и/или местоживеенето; очертава възможните начини, по които служителите могат да действат в случаи на опасност от насилие над или злоупотреба с деца или в случаи на претърпяно насилие или злоупотреба.

Настоящият документ дава ясни очертания на своя ангажимент при работата си с деца, което се отразява и върху подобряването на ефективността ѝ в областта. По този начин организацията може да усъвършенства подхода си при подбор на персонал и да избегне работата с лица, които потенциално да злоупотребят със своето положение.

НАЦИОНАЛНА МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

1.3. Стандарт в Мрежата

Национална мрежа за децата е организация, обединяваща близо 150 организации, работещи със сходни цели и визия за политиките за децата и семействата. Със изработените етични стандарти и механизми за закрила, организацията заявява и поема ангажимент и отговорност, касаещ сектора в цялост- здравеопазването, образованието и правосъдието. Без ясна политика за детска закрила и изработването на стандарти за такава, всяко твърдение (потвърдено или не), би могло да накърни репутацията на организацията и да доведе до сериозни затруднения в бъдеще. Това би било разрушително за гарантирането на детските права и за доверието в неправителствения сектор в цялост.

2. Политика и процедури за закрила на Национална мрежа за децата

2.1. Международна рамка

В своята работа Национална мрежа се позовава на принципите, залегнали в Конвенцията за правата на детето на ООН – световно признат и ратифициран документ.

2.2. Национална рамка

Когато се говори за дете в риск, механизмът на държавно ниво, който осигурява закрилата е разписан в Закон за закрила на детето.

Специализиран орган на Министерския съвет за ръководство, координиране и контрол в областта на закрилата на детето е председателят на Държавната агенция за закрила на детето, към която се създава Национален съвет за закрила на детето. Специализиран орган за провеждане на политиката за закрила на детето в общината е дирекция "Социално подпомагане", в която се създава отдел за закрила на детето. Към всяка община се създава Комисия за детето с консултативни и координационни функции¹³.

2.3. Обхват на политиката и процедурата

Мисията на Национална мрежа за децата е да гарантира правата и благосъстоянието на децата в България. Политиката и всички свързани с нея документи и приложения са препоръчителни за всички служители на организацията, както и за доброволци и лица, наети на граждански договор, стажанти. Политиката е одобрена от Управителния съвет (УС) на Национална мрежа за децата и е подписана от Изпълнителния директор на сдружението. Настоящият документ е неразделна част от индивидуалния трудов договор на всяко лице, работещо в Секретариата на Национална мрежа за децата.

Като членска организация, включваща близо 150 неправителствени организации, активни по въпросите на децата и семействата в България, Национална мрежа за децата се състои от следните структури:

- Общо събрание (всички организации/членове)
- Управителен съвет

¹³ Закон за закрила на детето - <https://www.lex.bg/laws/ldoc/2134925825>

НАЦИОНАЛНА МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

- Контролен съвет;
- Изпълнителен директор (Секретариат)

Настоящата политика, след одобрението на Управителния съвет и под наблюдението на Контролния съвет, се отнася изключително до работата на Секретариата на Национална мрежа за децата с деца и млади хора.

Независимо от това, стремежът е към създаване и спазване на стандартите за закрила сред всички организации членове и насърчаването им за разработване, приемане и мониторинг на собствена политика за закрила, максимално адекватна в техния контекст.

2.4. Разпространение на настоящия документ

Разписаните политика и процедури са неизменна част от документите, с които всеки служител е задължително да се запознае при постъпването си на работа. Те касаят както служителите на Секретариата, Контролния и Управителния съвет на НМД така и всички външни лица, които по някаква линия имат досег с дейности на Мрежата. Когато се касае до работа с външни специалисти, запознаването с Политиката и процедурите по закрила се удостоверява с подписана декларация.

Настоящият документ е част от всички дейности, предполагащи взаимодействие с деца под някаква форма и е официалният документ, който е предоставен на вниманието на организациите членове по всички обществени и други събития на Мрежата.

Копие от настоящия документ се изпраща до всички организации членки на Мрежата, партньори по проекти и до организациите, с които се работи по линия на детско участие на практика. Национална мрежа за децата насърчава развитието на подобни политики и процедури у всяка една организация членка. В случай, в който организация членка на Национална мрежа за децата няма разписани политики за закрила, съответната организация може да използва настоящите. При наличие на злоупотреба по линия на детските права, следва да се коментира изключване на организации членове. Това става чрез информирание на изпълнителния директор, и се гласува от Контролния и Управителния съвет на организацията.

2.5. Етичен кодекс

Национална мрежа за децата има разписан етичен кодекс, който дава очертания на допустимото поведение на професионалистите, работещи с деца в организацията.

3. Процедури на Национална мрежа за децата по отношение на персонал

3.1. Начален етап на подбор

Още при начален етап на подбор на персонал, мениджърският екип на организацията се задължава да проучва нагласите на кандидатите по отношение на разбиранията им за закрилата на децата. Част от договорната рамка следва да бъде запознаването с политиката и процедурите по закрила, както и удостоверяване, че лицето е неосъждано.

НАЦИОНАЛНА МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

3.2. При започване на работа

При започване на работа ангажимент на координатор „Закрила на детето“ следва да бъде запознаване на служител с настоящия документ

3.2.1. Служителите са длъжни да:

- Спазват етичните принципи на Мрежата
- Предвиждат възможните непосредствени ситуации, които могат да изложат децата на риск
- Осигуряват начините, по които да организират работата и работното място така, че да сведат възможните рискове до минимум
- Се стремят да поддържат култура на откритост, така че всички възможни проблеми или опасения да бъдат изказвани и обсъждани свободно
- Са сигурни, че между служителите съществува чувство на отговорност, така че всяка зловредна или потенциално рискова практика или поведение да бъде коригирана навреме.
- Са запознати с формите на злоупотреба спрямо дете
- Имат познания, на базата на които да разпознават белези, касаещи злоупотреба с дете
- Са наясно за потенциали рискове от злоупотреба, съществуващи между връстници.
- Докладват всяко съмнение за злоупотреба с дете, като съблюдават процедурите и адресират към конкретния контролен орган
- Са запознати с това кой е отговорният служител в организацията, към когото могат да се обърнат в случай на злоупотреба
- Уважават децата и да ги третират еднакво без каквато и да била форма на дискриминация
- Осигуряват среда, в която децата могат да се развиват емоционално, психически, морално и интелектуално
- Окуражават и уважават гласа и мнението на децата
- Зачитат конфиденциалността на децата, с които работят
- Работят активно за създаването на високи нива на уважение както в екипа, така и при директната работа с децата
- Имат задължително родителско/ настойническо/ попечителско съгласие, касаещо фотографирането, заснемането и всякаква форма на участие на децата

3.2.2. На служителите е забранено да:

- Разпространяват каквато и да била лична информация, касаеща децата, с които работят, освен ако тя не е договорена и декларирана с родителско/ настойническо/ попечителско съгласие и разпространяването ѝ не противоречи на закона
- Участват в каквато и да била форма на сексуална активност с децата
- Нощуват в една стая с дете

НАЦИОНАЛНА МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

- Дискриминират, унижават или да торможат емоционално децата, с които работят
- Упражняват каквато и да била форма на психическо или физическо насилие спрямо децата, с които работят
- Подкрепят или окуражават децата по линия на нездрав личен интерес спрямо служителя
- Правят каквито и да били снимки или видеа, различни от тези, които се изискват за посочената дейност
- Искат каквато и да била лична информация, която не е релевантна за конкретната дейност на организацията

3.2.3. Позиция Координатор „Закрила на детето“ към Национална мрежа за децата
Към настоящия момент координатор „Закрила на детето“ към Национална мрежа за децата се определя от Изпълнителния директор и директор „Развитие на мрежа“.
Към настоящия момент координатор „Закрила на детето: към Национална мрежа за децата е Мартин Костадинов.

3.2.4. Задължения на Координатор „Закрила на детето“

- Регистрира получената информация при спазване изискванията за конфиденциалност и стартира съответната на случая процедура.
- Отговаря за разпространение на политиката и за запознаване на всички служители, доброволци, членове и партньори с нея.
- Отговаря за провеждане на обучението на новоназначените служители относно политиката за закрила на детето.
- Отговаря за периодичния преглед на политиката и за нейното актуализиране.
- Отговаря за цялостното съблюдаване на политиката в организацията.

4. Процедура по докладване на случай на насилие

Всички служители или участващи под някаква форма външни за организацията хора, следва да са наясно за белези, индикиращи това, че дете може да има нужда от помощ. Докладването на случай на насилие може да бъде трудна отговорност, поради това е важно да има разписана прозрачна процедура, посочваща стъпките, които следват. Можете да се запознаете с формата в приложение 8.4.

Когато даден служител подозира или твърди случай на насилие, е длъжен да го докладва, устно или писмено, на координатор „Закрила на детето“. Ако подозрението включва координатор „Закрила на детето“, то случаят се докладва на Изпълнителния директор. Ако ситуацията касае Изпълнителния директор, сигналът се адресира до Управителния съвет. Важно е да се има предвид, че безопасността на детето винаги е от първостепенно значение. На първи етап е важно да се определи дали притеснението е вътрешно организационно или външно на организацията.

4.1. Вътрешна за организацията

НАЦИОНАЛНА МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

Тогава се касае за съмнение дали злоупотребата не идва от страна на персонала, външни консултанти, доброволци, стажанти. В такъв случай трябва да се прецени дали да се сигнализира на органите по закрила на местно или национално ниво. Ако не, то следва да се приложи вътрешноорганизационната процедура.

Национална мрежа за децата ще отстрани всеки служител, доброволец, стажант, член на мениджърския екип, външен специалист, който под някаква форма е нарушил политиката за закрила. Това следва да се случи по определен ред и разследване на предполагаемата злоупотреба. Национална мрежа за децата си запазва правото да предприеме дисциплинарни мерки в случай на установена злоупотреба, а също така и докладване на местно или национално ниво (полиция) Всякакви актове, характеризирани като престъпни, следва да се насочат към органите на полицията.

В работата си Национална мрежа за децата следва следната процедура:

1. Сигнал към координатора
2. Координаторът събира информация и сигнализира на Изпълнителния директор на НМД
3. Изпълнителният директор преценява към кого трябва да се подаде сигнал
  - А) в срок от една седмица се сформира вътрешна комисия; тя може да изслуша въвлечения в сигнала; и да предприеме действия (дисциплинарни мерки; прекратяване на договора). В края на определения срок се излиза с решение.
  - Б) да подаде сигнал директно към органите по закрила

4. Уведомява УС/КС

За да бъде процедурата прозрачна и честна, дори в случай на установена злоупотреба, служителят, който е обвинен, има право да обжалва решението писмено, обръщайки се към УС и КС.

В срок от една седмица, управителният съвет на организацията се запознава и произнася по подадената жалба, отговаряйки писмено и правейки ново проучване по случая. Решението на управителния съвет е финално.

Когато става дума за вътрешен случая – с екипа – решението трябва да е по-скоро на работодателя (който носи и отговорността) с изключение на случаите, в които самият той е въвлечен, когато се сигнализират по-висшестоящите органи.

Когато се касае за случай на предполагаема злоупотреба от страна на организация членка на Национална мрежа за децата, следва да бъде уведомен координатора „Закрила на детето“, който да адресира случващото се до изпълнителния директор на Национална мрежа за децата който уведомява УС и КС. В срок от една седмица следва да има писмено становище по сигнала, подаден от координатор „Закрила на детето“. Следва да се проучи ситуацията, касаеща организацията членка (или конкретен служител от нея) и ако ситуацията няма промяна, може да се задейства сигнализиране на компетентните власти или да се стартира процедура по изключване на организацията членка.

НАЦИОНАЛНА МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

За да бъде процедурата прозрачна и честна, организацията членка може да обжалва писмено, обръщайки се към УС/КС В срок от една седмица се взима решение от УС/КС, то се разписва и е финално. В тази една седмица отново се проучва ситуацията и се взима под внимание обжалването на организацията членка.

Във всеки случай е от ключово значение да се прецени дали детето има нужда от своевременна форма на подкрепа, това може да включва някаква форма на медицинска помощ или психологическа подкрепа, или някаква спешна мярка по закрила. Може да се касае и за инцидент, при който родител/ настойник/ попечител следва да бъде уведомен.

4.2. Външна за организацията

Тогава се касае за процес, външен на организацията. Това може да се отнася до организация/ институция, взаимодействието с която е в рамките на партньорски отношения или друга ситуация, външна за организацията, станала достояние за служителя. Информацията следва да се сподели с координатора „Закрила на детето“ който трябва да уведоми изпълнителния директор на НМД и да се прецени необходимостта от сигнализиране на местните и национални власти.

Във всеки случай е от ключово значение да се прецени дали детето има нужда от своевременна форма на подкрепа, това може да включва някаква форма на медицинска помощ или психологическа подкрепа, или някаква спешна мярка по закрила. Може да се касае и за инцидент, при който родител/ настойник/ попечител следва да бъде уведомен.

5. Процедура при подаване на информация за насилие над дете по телефона

При постъпване на информация на офисния служебен телефон на организацията следва да се направи следното:

- Обаждащият се следва да бъде уведомен каква организация е Национална мрежа за децата
- Събиране на релевантна информация - за какво става въпрос; кой се обажда; какъв е проблема; кога се случва; за каква предполагаема форма на насилие става въпрос; на каква възраст е детето, какъв е полът му; каква е връзката на обажданият се с детето; къде е настанено детето – при родителите му или извън семейството; предприето ли е нещо към момента (търсена ли е помощ или съдействие и какъв е резултатът от това). В случаи, които крият потенциален риск за дете е важно да се събират повече данни (имена, адреси) и факти (примери и случки).
- Обаждащият се винаги трябва да бъде насочван да подаде и писмено информация на служебния мейл на организацията: office@nmd.bg
- Разясняване до къде са възможностите на организацията: информация и консултация към кого можете да се обърне обажданият се в тази ситуация – да подадете сигнал, да потърсите административна и/или друга помощ; насочване към организации членки на Мрежата, които работят директно със семейства и могат да

НАЦИОНАЛНА МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

помогнат (социални услуги в населеното място, професионалисти – адвокати, психолози, медиатори, специалисти по ранно детско развитие и др.)

- Ако веднага не може да се даде отговор на заявката, от Национална мрежа за децата се поема ангажимент да се върне отговор в рамките на два работни дена (в случаи, които изискват консултиране с екипа)
- Всяко телефонно обаждане, касаещо информация за риск за дете следва да бъде екипно обсъдено
- В специфични случаи, когато има данни за риск, Национална мрежа за децата може да подаде сигнал (това става след обсъждане с координатор „Закрила на детето“)

6. Комуникация и медийно отразяване

Тази секция би следвало да даде яснота за това по какъв най-добър начин да се съхранява информация, касаеща децата, с които се работи от страна на организацията и това да е в синхрон с техните права и най-добър интерес.

6.1. Съхранение на лична информация и комуникация по дейности

- Преди всяко събитие на НМД, отговорният координатор се задължава да запознае всички заинтересовани страни с политиките за закрила.
- Родител/ попечител/ настойник дава своето съгласие за участие на детето и декларира писмено това
- Родител/ попечител/ настойник бива запознат с политиката и процедурите по закрила
- Пряко работещият с децата отговорен възрастен от организацията се задължава да представи политиките за закрила по ясен и разбираем за въвлечените в процеса деца.
- Лична и контактна информация на децата се събира само във връзка с конкретна предстояща дейност и при условия, изрично договорени с възрастните, отговорни за децата.
- Декларациите за родителско съгласие за участие на деца в дейности и всякакви събрани информации от деликатен характер се пазят в конфиденциалност във физическо и електронно копие.
- Броят на служителите с достъп до контактната информация на децата е винаги сведен до практически необходимия за дейността минимум.
- Всяка опосредствана комуникация между служители на организацията и децата се извършва, съблюдавайки максимална откритост, яснота, прозрачност за всички включени в нея и подходящ тон;
- Съобщенията между служители и деца никога не трябва да съдържат обиден или увреждащ език.
- Информация, отнасяща се за специфични детайли около предстоящи дейности с деца, не трябва да се разпространява до лица, които не са пряко засегнати от нея.

НАЦИОНАЛНА МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

- При публикуване на статии или други материали, отразяващи вече приключила дейност, следва да се вземе под внимание дали в дейността участие са взели деца от уязвими ситуации; ако да, необходимо е да се извърши оценка на риска за злоупотреба с детето преди съответната информация да бъде публикувана. Имената на деца в подобна ситуация задължително се сменят с оглед запазване тяхната конфиденциалност.

6.2. Фотографски изображения и видео записи

- Винаги се изисква съгласие от детето за фотографиране, като трябва да се оповести ясно, на разбираем език с каква цел се правят фотографиите или видеоматериалите, както и с каква цел ще бъдат използвани.

- Винаги трябва да се вземе съгласие и от родителите, настойниците или попечителите на детето и да се оповести ясно с каква цел ще бъдат вземани фото- или видеоматериалите, как и къде ще се публикуват и на какви правила се подчинява целият процес.

- След дадено съгласие от децата, младите хора и отговорните за тях възрастни те да бъдат заснемани във фото или видеоматериали: препоръчително е да се правят снимки, на които са изобразени най-различни деца – момчета и момичета, от различни възрастови групи и етнически групи, с или без увреждания.

- В случаи на споделяне на лични истории/примери от практиката, прави се преценка на риска по отношение на последствията за публикуване на имената на децата и се взема решение, което да минимизира риска от потенциална вреда за детето. С особено внимание това важи за случаи на уязвими деца, имена на деца, жертви на насилие. Ако дадено дете или млад човек е вече продължително време включено в дейности на организацията, е допустимо да се разкрива само първото му име в публикации (с изрично съгласие – негово и на родител) и други материали и то само в случай, че това няма да усложни проблеми, пред които то е изправено.

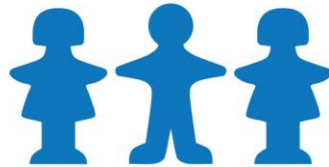
- Всички деца трябва да бъдат подходящо облечени, според разбиранията за приличие в своето населено място или общност. Ако последното предполага по-разголен външен вид за децата, снимките следва да се подбират внимателно с преценка за риска, който е възможно да възникне за децата.

- Записаните изображения следва да отразяват някакъв вид дейност и по възможност да представят цели групи деца, а не отделни деца.

- Необходимо е да се упражнява надзор над фотографите и операторите и те да не бъдат оставяни сами с децата.

- Всички жалби и сигнали относно неприлични изображения, включително и такива, направени без знанието на децата, се отчитат и документират като всички останали сигнали за насилие над деца.

- При наличие на видео или снимков материал следва той да бъде предоставен на детето и неговия родител/ настойник/ попечител, както и, по възможност, на организацията член на НМД, от която е детето.

НАЦИОНАЛНА МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

- Национална мрежа за децата запазва правото си за отказ за публикуване на заснет материал при преценка, че материалът е неподходящ или носи потенциален риск за детето или организацията.
- Допустимо е заснетите материали да се използват от трети страни при изрично цитиране на организация, автор на снимка/видео и целите, с която е правена снимката.

6.3. Интервюване на деца

- Преди да се проведе дадено интервю, задължително е да се изиска съгласие от детето, което ще участва в него, като преди това му бъде предоставена цялата необходима информация на разбираем език.
- Винаги трябва да се вземе съгласие и от родителите, настойниците или попечителите на детето и да се оповести ясно с каква цел ще бъдат вземани интервютата, как и къде ще се публикуват и на какви правила се подчинява целият процес.
- Въпросите в интервюто трябва да бъдат разбираеми, на език, съобразен с възрастта и контекста, от който идва детето.
- В процеса на интервюване е важно детето да бъде подкрепено, да не бъде само
- В процеса на интервюване е важно детето да бъде наясно, че има възможност да каже „не“ и да се откаже ако реши.

6.4. Провеждане на дейности с деца

В работата си Национална мрежа за децата има дейности, касаещи директна работа с деца. Това може да са лагери с деца в контекста на програма „Мегафон“, събития на Национална мрежа за децата, в които децата са включени, консултативни групи, групови дискусии и др. Подобни дейности често са свързани с пътувания на деца и нощувки извън населените им места. Поради това необходимо условие за провеждането на тези събития са ясно разписани стандарти за тяхното случване.

- Участието на децата винаги е доброволно, с изрично получено съгласие на децата и при ясно информиране на достъпен език за целите и формата на събитието.
- Преди участие в каквато и да е дейност с деца и млади хора, техните родители/настойници/попечители се уведомяват за това, че участието на децата и младите хора е възможно само след тяхното информирано съгласие.
- Като част от подготовката за провеждане на съответната дейност с деца, родителите/настойниците/попечителите или организация, която работи с тях и общува с Национална мрежа за децата, изпраща сканирано копие на коректно и изцяло попълнена декларация по e-mail към координатора по „Детско участие“ към Национална мрежа за децата. Това се случва преди самото събитие.
- Попълнените оригинали на декларациите за родителско/настойническо/попечителско съгласие се предават на присъстващите на дейността служители на Национална мрежа за децата непосредствено преди стартирането на дейността.

НАЦИОНАЛНА МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

- Всяка дейност трябва, преди началото си, да предвижда време и начин - за предпочитане, на живо - координаторите, фасилитаторите/обучителите и възрастните придружители, както и други възрастни, ако дейността включва такива, да се срещнат и да съгласуват конкретните си подходи за оценяване на и справяне с потенциални рискове пред безопасността и здравето на участващите деца. Също се споделя информация за налични в района на дейността опасности, както и центрове за медицинска помощ.
- Всяка дейност трябва да предвижда, в началото на провеждането ѝ, съгласуване на групов договор между възрастните и децата и младите хора, и между всички участници поотделно. Този групов договор трябва да отразява и предварително съгласуваните между възрастните изисквания и процедури за осигуряване безопасността на децата и младите хора.

7. Мониторинг на политиката и процедурите за закрила

Настоящите политика и процедури за закрила са съгласувани и одобрени от УС и са валидни за срок от 3 години от приемането им. Прави се ежегоден преглед на политиките за закрила и основен при смяна на Управителния съвет на Национална мрежа за децата. Възможни са реструктурирания, които следват да бъдат одобрени по същия ред, както при приемането им.

8. Приложения

8.1. Приложение 1: Белези за разпознаване на насилие

Когато говорим за различни видове насилие е важно да имаме предвид, че те рядко се срещат в изолиран вид. Сходните индикации при някои от случаите на насилие са начин детето да изрази (чрез емоцията си или чрез тялото си) своето психическо страдание спрямо това, което се случва с него.

8.1.1 Разпознаване на физическо насилие¹⁴

Индикатори

- Натъртени места с формата на пръсти върху тялото, ръцете и краката, които могат да бъдат индикация за това, че детето е било силно стискано. Такива натъртвания върху тялото могат да означават, че детето е било разтърсвано.
- Натъртвания, които имат форма на ръка или друг предмет, с който детето може да е било удряно.
- Натъртвания по бузите, особено при бебетата, понякога съпроводени от нарушения на дермата, което може да е индикация, че детето е било стискано за лицето докато е било хранено насила или в опити да бъде спрян плачът му.
- Натъртвания, причинени по различно време, напр. с различен цвят.

¹⁴ Идентифициране на белези за насилие над деца – Помагало по превенция на насилието за училищната мрежа. ДАЗД. 2006

НАЦИОНАЛНА МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

- Натъртвания по малко бебе, което още не може да ходи.
- Малки кръгли изгаряния, които може да са причинени от цигара. Случайните изгаряния от цигара са по-малко дълбоки и повече оформени като попова лъжичка.
- Насинени очи, особено когато обясненията са незадоволителни, например за падане върху равна повърхност.
- Изгаряния на необичайни места, или с добре очертана форма. Случайните изгаряния обикновено са с неправилна форма. Понякога е възможно в изгореното място да се види формата на горещия източник.
- Следи от ухапване. Те могат да бъдат причинени от друго дете, но лекарите обикновено могат да направят разлика между ухапване от дете и ухапване от възрастен.
- Вътрешните травми могат да предизвикат болка, треска, повръщане, безпокойство и затруднения при дишането.
- Счупванията на кости могат да доведат до неправилно седене или стоене на детето, до неспособност да се придвижва лесно, държане на крайниците в необичайно положение и общ вид, показващ, че детето изпитва болка.
- Травмите по главата могат да предизвикват сънливост, вялост, припадъци, повръщане, изпадане в безсъзнание и кома. Детето може да бъде мълчаливо, бледо, посиняло, и да има нездрав общ вид. Очите на детето може да блуждаят. Разтърсването на малкото дете може да причини тежки увреждания на мозъчните обвивки, водещи до кръвоизливи, които могат да причинят мозъчни увреждания или смърт.
- Неправдоподобни или объркани обяснения за травмите.
- Не лекувани травми.

Поведенчески индикатори

- Децата се обезпокояват от контакт с възрастен
- Разстройват се, когато плаче друго дете
- Крайности в поведението – агресивност или пасивност
- Страх да се прибере вкъщи
- Лежат притихнали, изучавайки обкръжението
- Празно или студено вторачване
- Отговарят едностранно на въпроси
- Прекалена отстъпчивост и оставяне без протест да се прави каквото и да било с него
- Детето играе агресивно като често наранява връстниците си
- Имат лоша представа за себе си – смятат, че са заслужили насилието, понеже те самите са лошите

Към съмнения за физическо малтретиране могат да насочат и някои факти, свързани с търсенето на медицинска помощ във връзка с травмата на детето, като:

- Необяснимо отлагане на търсенето на медицинска помощ
- Противоречия в съобщаваната история на нараняването

НАЦИОНАЛНА МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

- История, несъвместима с физическите находки
- История за други съмнителни увреждания
- Родителят прехвърля отговорността за увреждането върху друго лице
- Родителят обяснява, че детето само се е наранило
- Многократни посещения на детето в различни медицински служби, поради наранявания
- Детето обвинява родителя за нараняванията

8.1.2. Разпознаване на психическо насилие¹⁵

Индикатори

- Детето може да стане затворено и изолирано, да не желае да контактува с връстниците си и да е резервирано към тях
- Агресивно поведение и/или поведение, насочено към привличане на вниманието, например упорито непослушание, преднамерено цапане или подмокряне, агресивност към другите деца.
- Нарушаване на модела на хранене и съм
- Избухвания и изблици, които са необичайни за възрастта и нивото на развитие на детето
- Изоставане на развитието, при което детето желае да се държи или да бъде третирано като по-малко дете, например подмокряне в леглото
- Бягане или криене
- Неучастие в заниманията в детската градина или училище, загуба на доверие и ниска самооценка
- Самозанемаряване, например постоянно обличане на едни и същи дрехи, отказ да сресва косата си
- Психосоматични болести
- Неотделяне от възрастен, различен от родителите на детето, резервираност и страх от родителите
- Детето не се развива пълноценно, например заявено физическо развитие, тегло и ръст под нормата, нездрав общ вид
- Злоупотреба с алкохол и медикаменти
- Бягане от училище
- Самонараняване

8.1.3. Разпознаване на сексуално насилие¹⁶

Индикатори

- Възпаления, зачервявания, охлузвания и порязвания около гениталиите и ануса
- Болка или дразнене около вагината, пениса или ануса

¹⁵ Идентифициране на белези за насилие над деца – Помагало по превенция на насилието за училищната мрежа. ДАЗД. 2006

¹⁶ Идентифициране на белези за насилие над деца – Помагало по превенция на насилието за училищната мрежа. ДАЗД. 2006

НАЦИОНАЛНА МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

- Неудобство или трудност при вървене или седене
- Течение или кървене от вагината или пениса
- Болка по време на уриниране
- Нежелание за преобличане
- Натрапливости за замърсеност, отбягване на банята или обратното – непрекъснато миене или къпане
- Сексуални познания и/или поведение, които изглеждат необичайни за възрастта и степента на зрялост на детето
- Сексуални игри с други деца, които показват прекалено задълбочени познания
- Бягство, тревога, отчаяние
- Страх от определени възрастни, избягване на другите деца
- Разиграване на сексуални сцени чрез игра и рисунки
- Инфантилно поведение, например смучене на пръсти, подмокряне на леглото, страх от тъмнината
- Гняв, враждебност, агресия към връстниците и другите деца
- Влошаване на поведението и успеваемостта в детската градина или училището
- Смущения в съня и храненето
- Изричане на лъжи
- Необясними или психосоматични болести
- Честа мастурбация
- Поведение, характеризиращо се с избухвания; поведение, насочено към привличане на вниманието; развита фантазия, истерични изблици, избухвания и плач
- Разкриване на някой възрастен на частично или неубедително писание на малтретирането, което може в последствие да бъде оттеглено
- Промискуитет (многобройни безразборни полови контакти), бременност, предавани по полов път болести

8.1.4. Разпознаване на negliжиране¹⁷

Физически индикатори

- Незадоволително физическо развитие, тегло и ръст под нормата за възрастта на детето
- Детето може да изглежда слабо и да има нездрав общ вид
- Детето може да е апатично, бледо и със запуснат вид
- Ниска хигиена, например мръсни, вмирисани дрехи, не къпано тяло и коса, силни обриви
- Липса на интерес, трудности при стимулирането
- Чести детски болести, за които не са положени грижи, например не лекувани инфекции
- Неподходящо облекло

¹⁷ Идентифициране на белези за насилие над деца – Помагало по превенция на насилието за училищната мрежа. ДАЗД. 2006.

НАЦИОНАЛНА МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

- Детето е гладно, преяжда, когато получи храна
  - Умора
- Поведенчески индикатори
- Неглижираните деца още към 2-годишна възраст са апатични към комуникации
  - Лесно се фрустрират
  - Във възрастта 3-4 се очертава ниска самооценка и ниско самочувствие
  - Слабо се концентрират и лесно се разстройват
  - При тръгване в детска градина и на училище липсва желание и постоянство – лесно се отказват когато започват да се занимават с нещо
  - В предучилищна възраст и ранна училищна възраст се очертават проблеми с вниманието
  - Неглижираните деца са социално изолирани, имат слаби социални умения
  - Често те са емоционално неизразителни и избягват емоционални контакти
  - В някои случаи има явна депресивност, а в други е възможно агресивно поведение
  - Детето постоянно закъснява или често отсъства от училище, по-големите деца могат да обикалят безцелно наоколо преди и след училище
  - Не реагира адекватно на общуването на възрастните или търси безразборно внимание от възрастните
  - Внезапно и забележимо подобрене във всички аспекти на поведението и вида на детето, при промяна на грижите за него

8.2. Приложение 2: Телефони и адреси на “РДСП”, “ДСП” и “ОЗД” в България

ДИРЕКЦИЯ	АДРЕС	ТЕЛЕФОН	E - MAIL
Област БЛАГОЕВГРАД			
Регионална дирекция за социално подпомагане - Благоевград	гр. Благоевград, ул. "Братя Иванови" №7, ет.3	88-78-30, 88-14-80, 88-26-24, 88-26-24	blagoevgrad-rdsp@asp.government.bg
Дирекция "Социално подпомагане"- Благоевград	гр. Благоевград, пл. "Георги Измирлиев" №1	88-54-42, 83-20-81, 83-20-81, 88-54-44	dsp-blagoevgrad@asp.government.bg
-отдел "Закрила на детето"		88-28-84	

НАЦИОНАЛНА МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

Кресна, Симитли			
Дирекция "Социално подпомагане" - Гоце Делчев	гр. Гоце Делчев, ул. "Солун" №20	6-03-76, 6-03-77, 6-03-77, 6-03-79	dsp- g.delchev@asp.governme nt.bg
-отдел "Закрила на детето"		6-03-78	
Гърмен, Сатовча	ИРМ Гърмен - 075232046		
Дирекция "Социално подпомагане" - Хаджидимово	гр. Хаджидимово, ул. Димо Хаджидимов 46	22 - 21; 23 - 60	dsp- hadjidimovo@asp.govern ment.bg
- отдел "Закрила на детето"		23 - 24	
Дирекция "Социално подпомагане" - Петрич	гр. Петрич, ул. Славянска" №2	6-13-31, 6-51-77, 6-10-52	dsp- petrich@asp.government .bg
-отдел "Закрила на детето"		6-17-88	
Дирекция "Социално подпомагане" - Разлог	гр.Разлог, ул."Македония" №2	8-04-60, 8-04-61, 8-04 61, 8-04-61	dsp- razlog@asp.government.b g
-отдел "Закрила на детето"		80-44-6	
Банско			

НАЦИОНАЛНА МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

Дирекция "Социално подпомагане"- Сандански	гр.Сандански, ул."Македония" №53	3-05-81, 3-06-64, 3-06-61, 3-05-85	dsp- sandanski@asp.governme nt.bg
-отдел "Закрила на детето"		3-05-82	
Струмьяни			
Дирекция "Социално подпомагане"- Якоруда	гр.Якоруда, ул."П.Р. Славейков" №10	31-73, 30-73, 30-73, 30-73	dsp- qkoruda@asp.governmen t.bg
-отдел "Закрила на детето"		22-71	
Белица			
Област БУРГАС			
Регионална дирекция за социално подпомагане - Бургас	Бургас, ул. "Конт Андрованти" № 2	83-61-57, 83-60-38, 81-52-36	burgas- rdsp@asp.government.bg
Дирекция "Социално подпомагане"- Айтос	гр.Айтос ул.Васил левски №5	2-63-40	dsp- aitos@asp.government.b g
-отдел "Закрила на детето"		2-56-40	
Камено			

НАЦИОНАЛНА МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

Дирекция "Социално подпомагане"- Бургас	ж.к. "Лазур", бл.89, до вх.А	81-39-86, 81-39-83, 81-39-80, 81-39-88, 81-34-66	dsp- burgas@asp.government. bg
-отдел "Закрила на детето"	ул. "Дрин" №2 ет.2	84-52-97; 842-999; 845-298	ozd_bs@abv.bg
Средец			
Дирекция "Социално подпомагане"- Карнобат	гр. Карнобат, ул. "Граф Игнатиев" 2	2-28-90	dsp- karnobat@asp.governme nt.bg
-отдел "Закрила на детето"		2-48-26	
Сунгурларе			
Дирекция "Социално подпомагане"- Поморие	гр. Поморие, ул. "Солна" 15	2-52-40	dsp- pomorie@asp.governme nt.bg
-отдел "Закрила на детето"		2-23-98	
ИРМ в Несебър		4-21-01	
Дирекция "Социално подпомагане"- Руен	с. Руен, ул. "Изгрев" №18, община Руен	62-07	dsp- ruen@asp.government.b g
-отдел "Закрила на детето"		63-62	
Дирекция "Социално подпомагане"- Созопол	гр. Созопол, ул. Лазурен бряг №1	2-40-85	dsp- sozopol@asp.governmen t.bg
-отдел "Закрила на детето"		2-25-01	
Приморско			

НАЦИОНАЛНА МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

Дирекция "Социално подпомагане" - Царево	гр. Царево, ул."Крайморска 14"	5-21-82	dsp-carevo@asp.government.bg
-отдел "Закрила на детето"		5-25-32	
Малко Търново			
Област ВАРНА			
Регионална дирекция за социално подпомагане - Варна	гр. Варна, ул. "кап. П. Воевода" №34	60-36-26	varna-rdsp@asp.government.bg
Дирекция "Социално подпомагане" - Варна	гр. Варна, ул. бул. Генерал Колев 96.	60-76-50, 60-77-19	dsp-varna@asp.government.bg
-отдел "Закрила на детето"	гр. Варна, ул. Г. С. Раковски 62	60-05-56; 60-05-66; 60-27-71; 711-303	OZD_VARNA@abv.bg
Аксаково		76 35 62	-
Дирекция "Социално подпомагане" - Вълчи дол	гр.Вълчи дол, ул."Малчика" №1	35-22	dsp-v.dol@asp.government.bg
-отдел "Закрила на детето"		35-22	
Суворово			
Дирекция "Социално подпомагане" - Девня	гр.Девня, ул.Фронтотваци 16	9-66-55	dsp-devnq@asp.government.bg
-отдел "Закрила на детето"		9-60-81	
Белослав			

НАЦИОНАЛНА МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

Дирекция "Социално подпомагане"- Долни чифлик	гр. Долни чифлик, ул"Армейска" №15	24-60, 33-73	dsp- d.chiflik@asp.governmen t.bg
-отдел "Закрила на детето"	0882 826528 (за връзка с тях от наша страна, не за обаждащите се)	21-80	
Аврен, Бяла			
Дирекция "Социално подпомагане"- Провадия	гр.Провадия, ул."Цар Освободител" №69	4-71-69, 4-28-65, 4-22-79	dsp- provadiq@asp.governme nt.bg
-отдел "Закрила на детето"		4-28-65	
Ветрино, Дългопол - изнесено работно място ОЗД		12112	
Област ВЕЛИКО ТЪРНОВО			
Регионална дирекция за социално подпомагане - Велико Търново	гр. В.Търново, пл."Център" № 2	63-38-93,60-55-86, 63-01-26,60-55-86	vtarnovo- rdsp@asp.government.bg
Дирекция "Социално подпомагане"- Велико Търново	гр. В.Търново, пл. "Център" 2	62-59-51, 60-03-28, 63-00-45, 62-01-67	dsp- v.tarnovo@asp.governme nt.bg
-отдел "Закрила на детето"	гр. В.Търново, ул. "Хр. Ботев" 19	60-00-19	
Дирекция "Социално подпомагане"- Горна Оряховица	гр. Г.Оряховица, ул. "Патриарх Евтимий" № 5	6-04-15, 6-05-62	dsp- g.orqhovica@asp.govern ment.bg

НАЦИОНАЛНА МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

-отдел "Закрила на детето"		6-04-17	
Лясковец	изнесено работно място към ОЗД Г. Оряховица	2-49-32	
Дирекция "Социално подпомагане"- Елена	гр. Елена, ул. "Ил. Макариополски" № 32	68-52, 63-59, 65-48	dsp-elena@asp.government.bg
-отдел "Закрила на детето"		68-52	
ИРМ Златарица		55-50	СР Елица Молова - 0889 88 74 62
Дирекция "Социално подпомагане"- Павликени	гр. Павликени, ул. "Бачо Киро" № 15	5-34-77, 5-27-78, 5-28-56	dsp-pavlikeni@asp.government.bg
-отдел "Закрила на детето"		5-27-79	oss_p_sg@abv.bg
Сухиндол			
Дирекция "Социално подпомагане"- Свищов	гр. Свищов, ул. "Димитър Анев" №4	6-02-81, 6-02-82, 6-02-86	dsp-svishtov@asp.government.bg
-отдел "Закрила на детето"		6-02-79	
Полски Тръмбеш			
Дирекция "Социално подпомагане"- Стражица	гр.Стражица, ул."Казаларска царица" №2	35-87, 35-57, 20-10	dsp-stragica@asp.government.bg
-отдел "Закрила на детето"	гр.Стражица, ул."Ангел Каралийчев" №35	34-68	
Област ВИДИН			

НАЦИОНАЛНА МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

Регионална дирекция за социално подпомагане - Видин	гр. Видин, пл. Бдинци №1	60-11-26	vidin-rdsp@asp.government.bg
Дирекция "Социално подпомагане" - Белоградчик	гр.Белоградчик, ул."Княз Борис I" 17	5-32-27, 5-42-34	dsp-belogradchik@asp.government.bg
-отдел "Закрила на детето"	гр.Белоградчик, ул."Княз Борис I" 19	5-32-27, 5-42-34	
Чупрене			
Дирекция "Социално подпомагане" - Брегово	гр. Брегово, ул. Александър Стамболийски №4	33-15 , 23-84	dsp-bregovo@asp.government.bg
-отдел "Закрила на детето"		23-82, 23-84	
Дирекция "Социално подпомагане" - Видин	гр. Видин, ул. "Еделвайс" №5	60-16-40	dsp-vidin@asp.government.bg
-отдел "Закрила на детето"		60-14-44	
Ново село			
Дирекция "Социално подпомагане" - Димово	гр. Димово , ул. В. Коларов № 1	23-76	dsp-dimovo@asp.government.bg
-отдел "Закрила на детето"		23-64	
Макреш, Ружинци			
Дирекция "Социално подпомагане" - Кула	гр. Кула ул. Възраждане №40	31-50	dsp-kula@asp.government.bg

НАЦИОНАЛНА МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

подпомагане" - Кула			
-отдел "Закрила на детето"		3-24-98	
Бойница, Грамада			
Област ВРАЦА			
Регионална дирекция за социално подпомагане - Враца	гр.Враца,ул."Стоян Заимов",№2,ет.3	66-66-47, 66-66-49, 66-60-80, 66-60-80	vratca- rdsp@asp.government.bg
Дирекция "Социално подпомагане"- Бяла Слатина	гр.Бяла Слатина ул.Хан Крум №75	8-83-33, 8-83-10, 8-83-12, 8-83-13	dsp- b.slatina@asp.governmen t.bg
-отдел "Закрила на детето"		8-83-22	
Борован			
Дирекция "Социално подпомагане"- Враца	гр. Враца, ул. Лукашов 15	66-51-50, 62-40-41, 62-62-92, 62-50-81	dsp- vraca@asp.government.b g
-отдел "Закрила на детето"		66-52-43	ozd_vratsa@abv.bg
Криводол			
Дирекция "Социално подпомагане"- Козлодуй	ул. Стефан Караджа, бл. СМК, ет.3	8-11-96, 8-12-19, 8-07-52	dsp- kozlodui@asp.governmen t.bg
-отдел "Закрила на детето"	dsp-alfatar@asp.government.bg	8-13-71	
Хайредин			
Дирекция "Социално	гр.Мездра,ул."Иван Вазов"№ 2,	9-29-23, 9-23-89,	dsp- mezdra@asp.government.

НАЦИОНАЛНА МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

подпомагане"- Мездра	ет.2	9-23-89, 9-20-12	bg
-отдел "Закрила на детето"		9-25-83	
Роман		21-46	
Дирекция "Социално подпомагане"- Оряхово	гр. Оряхово ул. "Коста Лулчев"20	30-36, 30-37, 30-38	dsp- orghovo@asp.governmen t.bg
-отдел "Закрила на детето"		31-38	
Мизия			
Област ГАБРОВО			
Регионална дирекция за социално подпомагане - Габрово	гр.Габрово, пл. "Възраждане" №3	80-88-49, 80-78-49, 80-68-49	gabrovo- rdsp@asp.government.bg
Дирекция "Социално подпомагане"- Габрово	гр.Габрово, пл. "Възраждане" №2	80-67-96, 80-66-79, 80-72-47	dsp- gabrovo@asp.governmen t.bg
-отдел "Закрила на детето"		805 595 / 80-72-47	
Трявна			
Дирекция "Социално подпомагане"- Севлиево	гр.Севлиево, ул. "Хан Аспарух" №5	3-52-75, 3-53-80, 3-55-63	dsp- sevlievo@asp.government .bg
-отдел "Закрила на детето"		3-52-92; 3-52-75, 3-55-63	
Дряново			
Област ДОБРИЧ			

НАЦИОНАЛНА МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

Регионална дирекция за социално подпомагане - Добрич	гр.Добрич , ул."Независимост" № 5	60-56-59, 60-41-44	dobrich-rdsp@asp.government.bg
Дирекция "Социално подпомагане"- Балчик	гр.Балчик, ул. " Генерал Попов" № 24	7-20-49	dsp-balchik@asp.government.bg
-отдел "Закрила на детето"		7-37-98	
Дирекция "Социално подпомагане"- Генерал Тошево	гр. Г. Тошево, ул."Васил Априлов"№18	25-32	dsp-g.toshevo@asp.government.bg
-отдел "Закрила на детето"		25-32, 21-83	
Дирекция "Социално подпомагане"- Добрич	гр. Добрич, бул."Добруджа " № 8а	66-79-34, 66-89-13, 66-79-32, 66-89-26	dsp-dobrich@asp.government.bg
-отдел "Закрила на детето"		667934; 667739	
Добрич- селска, Крушари			
Дирекция "Социално подпомагане"- Каварна	гр.Каварна ул."Раковска" №13	8-31-28	dsp-kavarna@asp.government.bg
-отдел "Закрила на детето"		8-31-28	
Шабла			
Дирекция "Социално подпомагане"-	гр. Тервел, ул. "Св. Св. Кирил и Методий" № 8	20-07	dsp-tervel@asp.government.

НАЦИОНАЛНА МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

Тервел			bg
-отдел "Закрила на детето"		21-30	
Област КЪРДЖАЛИ			
Регионална дирекция за социално подпомагане - Кърджали	гр.Кърджали, ул."Деспот Слав" № 1, етаж 4, стая 404, Пощенска кутия 44	6-19-67, 6-23-03, 6-23-03, 6-23-96, 6-23-03, 6-23-94	kardjali-rdsp@asp.government.bg
Дирекция "Социално подпомагане" - Ардино	гр.Ардино, ул."Бели брези" №29	40-54, 40-67, 49-88	dsp-ardino@asp.government.bg
-отдел "Закрила на детето"		45-94	
Дирекция "Социално подпомагане" - Джебел	гр.Джебел ул."Еделвайс" №74	23-02, 23-57, 30-35, 30-25	dsp-djebel@asp.government.bg
-отдел "Закрила на детето"		21-87	
Дирекция "Социално подпомагане" - Кирково	с.Кирково, ул."Димитър Благоев" №34	21-08, 32-71, 32-71, 32-71, 32-71	dsp-kirkovo@asp.government.bg
-отдел "Закрила на детето"		32-71	
Дирекция "Социално подпомагане" - Крумовград	гр. Крумовград, ул. Трети март №3	72-50, 72-61, 74-65, 71-41	dsp-krumovgrad@asp.government.bg
-отдел "Закрила на детето"		73-49	

НАЦИОНАЛНА МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

детето"			
Дирекция "Социално подпомагане"- Кърджали	гр. Кърджали, ул."Миньорска"№1	6-18-76, 6-58-23, 6-22-53, 6-58-21, 6-58-23	dsp- kardjali@asp.government .bg
-отдел "Закрила на детето"		6-26-08	
Черноочене			
Дирекция "Социално подпомагане"- Момчилград	гр.Момчилград ул."Васил Левски" № 8	65-34, 61-03, 65-04	dsp- momchilgrad@asp.gover nment.bg
-отдел "Закрила на детето"		61-54	
Област КЮСТЕНДИЛ			
Регионална дирекция за социално подпомагане - Кюстендил	гр. Кюстендил, ул. "Демокрация" № 44	55-10-98, 52-31-80	kyustendil- rdsp@asp.government.bg
Дирекция "Социално подпомагане"- Бобов дол	гр.Бобов дол ул. "27-ми октомври" 2	34-69	dsp- bobovdol@asp.governme nt.bg
-отдел "Закрила на детето"		32-83	
Дирекция "Социално подпомагане"- Бобошево	гр.Бобошево ул."И.Кепов" № 3	24-53	dsp- boboshevo@asp.govern ment.bg
-отдел "Закрила на детето"		25 - 36	
Кочериново, Рила			

НАЦИОНАЛНА МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

Дирекция "Социално подпомагане" - Дупница	гр.Дупница, ул."Солун" 4	5-07-74	dsp- dupnica@asp.government .bg
-отдел "Закрила на детето"		5-07-13	
Сепарева баня			
Дирекция "Социално подпомагане" - Кюстендил	гр. Кюстендил, ул. "Демокрация" № 55	55-04-71	dsp- kyustendil@asp.governm ent.bg
-отдел "Закрила на детето"	гр. Кюстендил, ул. "Ракла" № 3	55-20-39	
Невестина, Трекляно			
Област ЛОВЕЧ			
Регионална дирекция за социално подпомагане - Ловеч	гр. Ловеч, ул. "Търговска" №43	60-08-32, 62-01-93, 60-40-52, 62-25-33	lovech- rdsp@asp.government.bg
Дирекция "Социално подпомагане" - Ловеч	гр. Ловеч, ул. "Търговска" №24	60-30-34, 60-30-54, 60-30-74, 60-30-64	dsp- lovech@asp.government. bg
-отдел "Закрила на детето"		60-30-44	
Летница Угърчин			
Дирекция "Социално подпомагане" - Луковит	гр. Луковит, ул. "Възраждане" №53-55	5-50-75, 5-50-57, 5-50-57, 5-50-95	dsp- lukovit@asp.government. bg
-отдел "Закрила на детето"		5-20-67	

НАЦИОНАЛНА МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

Ябланица			
Дирекция "Социално подпомагане"- Тетевен	гр. Тетевен, ул. "Д. Благоев" №2А	5-23-07, 5-37-26, 5-30-17	dsp- teteven@asp.government .bg
-отдел "Закрила на детето"		5-31-72	
Дирекция "Социално подпомагане"- Троян	гр. Троян, ул. "Спас Бояджиев" №10	6-47-71, 6-27-79, 6-41-03, 6-09-65	dsp- troqn@asp.government.b g
-отдел "Закрила на детето"		6-25-82	
Априлци			
Област МОНТАНА			
Регионална дирекция за социално подпомагане - Монтана	гр.Монтана пл."Жеравица" №1	30-53-75,30-07-66, 30-10-95	montana- rdsp@asp.government.bg
Дирекция "Социално подпомагане"- Берковица	гр. Берковица пл."Йордан Радичков" №2	88-067, 88-612	dsp- berkovica@asp.governme nt.bg
-отдел "Закрила на детето"	гр. Берковица пл."Йордан Радичков" №4	88-065	
Вършец			
Дирекция "Социално подпомагане"- Лом	гр. Лом, ул."Пристанищна" № 52	60-283, 60-284, 60-285	dsp- lom@asp.government.bg
-отдел "Закрила на детето"	гр. Лом, ул."Кирил Петров" № 1	60-235	
Вълчедръм			

НАЦИОНАЛНА МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

изнесено работно място на О"ЗД"- гр. Брусарци	гр. Брусарци, ул. Георги Димитров, н. 85	28-29, 28-22	-
Дирекция "Социално подпомагане"- Монтана	гр.Монтана, пл."Жеравица" №3, ет.2	30-71-85, 30-55-07, 30-51-79, 30-05-52	dsp-montana@asp.government.bg
-отдел "Закрила на детето"		305-179	ozdmontana@abv.bg
Бойчиновци			-
изнесено работно място на О"ЗД" - с. Медковец	с.Медковец ул."Георги Димитров" №26	27-20-12	ozdmedkovec@abv.bg
Изнесено работно място в общ. Якимово	Захари Методиев соц. Работник	42-20-38	
Дирекция "Социално подпомагане"- Чипровци	гр. Чипровци, ул. "Витоша" № 2	21-18	dsp-chiprovtsi@asp.government.bg
-отдел "Закрила на детето"		20-11	
Георги Дамяново			
Област ПАЗАРДЖИК			
Регионална дирекция за социално подпомагане - Пазарджик	гр. Пазарджик, бул.Гурко 3А	44-07-77, 44-16-88, 44-47-24, 44-16-88, 44-47-24, 44-16-88, 44-47-24	pazardjik-rdsp@asp.government.bg
Дирекция "Социално подпомагане"- Батак	гр.Батак,пл."Освобождение"№5	21-36, 23-33, 21-24, 23-33	dsp-batak@asp.government.bg

НАЦИОНАЛНА МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

-отдел "Закрила на детето"		21-24	
Дирекция "Социално подпомагане"- Велинград	гр. Велинград, бул. "Хан Аспарух" №16	5-10-64, 5-21-09, 5-12-09, 5-10-64	dsp-Veligrad@asp.government.bg
-отдел "Закрила на детето"	гр. Велинград, ул. "Борислав" 10А	5-21-19	
Дирекция "Социално подпомагане"- Пазарджик	гр. Пазарджик, ул. "Екзарх Йосиф" 19	44-48-68, 44-34-96, 44-42-73, 44-48-68	dsp-pazardjik@asp.government.bg
-отдел "Закрила на детето"		44-00-26	
Лесичово			
Дирекция "Социално подпомагане"- Панагюрище	гр. Панагюрище ул. Д-р Лонг №3	6-40-66, 6-31-54, 6-41-01, 6-71-01	dsp-panagurishte@asp.government.bg
-отдел "Закрила на детето"		6-22-55	
Стрелча			
Дирекция "Социално подпомагане"- Пещера	гр. Пещера; ул. "Симон Налбант" 8	6-43-68, 6-43-25, 6-43-25, 6-43-25	dsp-peshtera@asp.government.bg
-отдел "Закрила на детето"		6-43-79	
Брацигово	изнесено работно място към ОЗД Пещера	2 23 62	
Дирекция "Социално подпомагане"- Ракитово	гр. Ракитово, ул. "Христо Ботев" №4	22-01, 21-96, 23-09, 23-09	dsp-rakitovo@asp.government.bg

НАЦИОНАЛНА МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

-отдел "Закрила на детето"		21-91	
Дирекция "Социално подпомагане"- Септември	гр. Септември бул. "България" №70	35-86, 22-87, 37-49, 37-49	dspseptemvri@abv.bg
-отдел "Закрила на детето"		25-75	ozdseptemvri@abv.bg
Белово			
Област ПЕРНИК			
Регионална дирекция за социално подпомагане - Перник	гр.Перник,пл.св.Иван Рилски №1Б	60-09-54; 60-00-19	pernik-rdsp@asp.government.bg
Дирекция "Социално подпомагане"- Перник	гр.Перник,ул.Радомир №1	60-09-08, 60-26-20	dsp-pernik@asp.government.bg
-отдел "Закрила на детето"		63-06-95	
Дирекция "Социално подпомагане"- Радомир	гр.Радомир,ул."Мейнър Барнс" № 9	8-04-05	dsp-radomir@asp.government.bg
-отдел "Закрила на детето"		8-05-72	
Земен, Ковачевци			
Дирекция "Социално подпомагане"- Трън	гр.Трън,пл."Владо Тричков" №5	21-45, 23-86	dsp-trun@asp.government.bg
-отдел "Закрила на детето"		23-85	

НАЦИОНАЛНА МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

Брезник			
Област ПЛЕВЕН			
Регионална дирекция за социално подпомагане - Плевен	гр. Плевен, пл. "Иван Миндиликов" № 8	80-18-45, 88-27-44	pleven-rdsp@asp.government.bg
Дирекция "Социално подпомагане" - Белене	гр. Белене, ул. "България" №37	3-11-62, 3-29-51	dsp-belene@asp.government.bg
-отдел "Закрила на детето"		3-32-52	
Дирекция "Социално подпомагане" - Долна Митрополия	гр. Д. Митрополия, ул. "Цоньо Матов" № 5	25-09	dsp-d.mitropoliq@asp.government.bg
-отдел "Закрила на детето"		22-30	
Долни Дъбник			
Дирекция "Социално подпомагане" - Кнежа	гр. Кнежа, ул. "Марин Боев" №95, ет.2	76-16, 76-94	dsp-kneja@asp.government.bg
-отдел "Закрила на детето"		76-16	
Искър			
Дирекция "Социално подпомагане" - Левски	гр. Левски бул. "България" 58	8-37-97, 8-23-73	dsp-levski@asp.government.bg
-отдел "Закрила на детето"		8-28-52	

НАЦИОНАЛНА МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

8.3 Декларация за родителско съгласие

Информация за конкретното събитие, в което детето ще вземе участие

Декларация за родителско/настойническо/попечителско съгласие

ИМЕ и ФАМИЛИЯ на родителя/настойника/попечителя, попълващ тази форма:	
КОНТАКТНА ИНФОРМАЦИЯ за родителя/настойника/попечителя, попълващ тази форма:	
адрес:	телефон:
e-mail адрес:	мобилен телефон:
СЪГЛАСИЕ:	
Давам своето съгласие	
<i>(име и фамилия на детето-участник)</i>	
да присъства и вземе участие в	
дата:	подпис:
Ако тя/той се нуждае от спешна медицинска помощ, давам разрешението си да я получи от квалифицирано медицинско лице.	
дата:	подпис:
Да бъде фотографиран/а и/или филмиран/а по време на събитието с цел материалът да бъде използван от НМД за популяризиране дейността на организацията и за застъпнически дейности по	

НАЦИОНАЛНА МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

ключови проблеми на децата в онлайн и печатни материали при условие, че снимките не накърняват по никакъв начин достойнството и доброто му/й име.

дата:

подпис:

Известно ми е и съм съгласен/на придружител, отговорен за сигурността на детето-участник при четирите дейности да бъде:

(име и фамилия на придружителя)

дата:

подпис:

ЛИЦА ЗА КОНТАКТ ПРИ СПЕШЕН СЛУЧАЙ:

(родител, настойник, попечител или друг доверен близък)

1

2

Име и фамилия:

Име и фамилия:

Адрес:

Адрес:

Телефонен номер за бърза връзка:

Телефонен номер за бърза връзка:

ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ за детето-участник:

Изисквания към храната:

-

Алергии:

-

Взима ли регулярно някакви лекарства?

Ако да, моля, отбележете:

Доза:

Лекарство:

НАЦИОНАЛНА МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

Има ли нужда от придружител поради медицинско състояние? Да / Не	
Има ли обучение по първа помощ? Да / Не	
Има ли нещо друго, на което бихте искали да обърнем внимание по време на престоя и работата ни с детето-участник?	
дата:	подпис:

8.4. Форма за съобщаване за дете в риск

Форма за съобщаване за дете в риск

Ако имате съмнение, че дете може да бъде или е поставено в ситуация на риск или злоупотреба, моля попълнете тази форма. Имайте предвид, че информацията, касаеща риск за дете трябва да бъде предадена незабавно на Координатор „Закрила на детето“ към Национална мрежа за децата. Според спешността на ситуацията по Ваша преценка преценете дали да я попълните преди или след устното предаване.

Тази форма следва да бъде попълнена и подписана само от Вас, като по този начин се гарантира конфиденциалността на подадената информация. Тя ще бъде съхранена от Координатор „Закрила на детето“, който ще задвижи процедурата по изследване на ситуацията.

1. За Вас

Вашето име: .....

Вашата работна позиция:

.....

Организация, за която работите:

.....

Вашата връзка с детето:.....

Телефон за връзка с Вас: .....

Електронен адрес: .....

2. Относно детето

Име на детето: .....

НАЦИОНАЛНА МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

Пол на детето: .....

Възраст на детето: .....

Адрес на детето:

.....
.....

Родители/попечители/настойници на детето:

.....
.....
.....

Ако детето е потребител на социална услуга или има връзка с организация членка (име на организацията):

.....
.....

3. Относно ситуацията:

Дата на случване:

Час на случване:

Място:

Описание на ситуацията/инцидента/злоупотребата (кога, къде, кой е присъствал):.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Вие пряк свидетел ли сте на случилото се? Да / НЕ

Ако „не“, моля опишете как сте научил/а за случилото се:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Име на предполагаем извършител (ако се касае за злоупотреба): .....

Има ли други въвлечени деца? (ако да, дайте информация)

.....
.....

Сигнализирана ли е „Спешна медицинска помощ“ Да/ Не

Ако „да“ – какво е последвало (детето настанено ли е в болници, оказано ли му е някакво лечение)

НАЦИОНАЛНА МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

.....
.....
.....

Сигнализирана ли е полиция: Да / НЕ

Ако „да“, какво е последвало (представител на кое РУП, детето отведено ли е някъде)

.....
.....

Информирани ли са родители / попечители / настойници

Ако „не“, моля споделете какво е наложило неинформираното им:

.....
.....

Дата:

Подпис:

8.5. Декларация за съгласие и запознатост с политиките за закрила

НАЦИОНАЛНА МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

гр. София, бул. Витоша 58, ет.4

Декларация

Долуподписаният/ната .....

..... с ЕГН ....., работещ като

..... в Национална мрежа за децата, прочетох и

разбирам Политиката и процедурите за закрила на Национална мрежа за децата.

Съгласен/а съм с тях и значението, което имат за детската закрила. Задължавам се да ги спазвам, работейки в/с Национална мрежа за децата.

Разбирам и съм запознат/а, че настоящите Политика и процедури на Национална мрежа за децата, както и че при нарушаването им подлежа на описаните в тях последици и санкции. С настоящата декларация удостоверявам, че не съм подлежал/а на предишни разследвания или обвинения, касаещи каквато и да била форма на нарушаване на детските права.

Позиция

Гр. София

Декларатор:

..... Г.

НАЦИОНАЛНА МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

Настоящата политика и процедури за закрила на детето са приети от Управителния съвет на Национална мрежа за децата и одобрение от изпълнителния директор на сдружението.

Одобрил:
Георги Богданов,
Изпълнителен директор
Национална мрежа за децата

